

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження
обласних політик і програм з питань соціального захисту населення,
зокрема внутрішньо переміщених осіб

Здолбунівська міська територіальна громада
Рівненська область

Частина 2

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	3
Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту.....	4
<i>Аналіз наявних програм і проєктів програм, місцевих НПА на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів.....</i>	4
Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик та програм у сфері соціального захисту.....	5
Рекомендації.....	7

Терміни та скорочення

ВПО — внутрішньо переміщені особи

МТГ — міська територіальна громада

НПА — нормативно-правовий акт

АТО — антитерористична операція

ОМС — органи місцевого самоврядування

Вступ

Команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізуєш Сервісез”» у межах проєкту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, спільно із Радою з питань ВПО провели моніторингове дослідження місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.

Таке моніторингове дослідження має на меті проаналізувати місцеві політики та програми у сфері соціального захисту, їхній вплив на життя ВПО та розвиток території, виявити недоліки програм і політик, що дасть змогу напрацювати відповідні рекомендації щодо шляхів усунення таких недоліків. Це сприятиме підвищенню якості надання соціальної підтримки ВПО у громадах, які їх приймають, допоможе визначити потреби та проблеми, з якими стикаються ВПО.

Кінцевим результатом моніторингового дослідження є надання пропозицій та рекомендацій місцевим органів влади і громадським організаціям щодо вдосконалення наявних політик та програм з метою забезпечення кращого соціального захисту ВПО.

Моніторингове дослідження проведене у Здолбунівській міській територіальній громаді Рівненської області. На території громади розташована вузлова сортувальна залізнична станція Рівненської дирекції Львівської залізниці «Здолбунів». Від початку повномасштабної війни громада активно зустрічала ВПО, які здебільшого прибували потягами.

ВПО залишилися проживати у Здолбунівській МТГ, оскільки умови для адаптації та інтеграції тут сприятливі. Громада повною мірою забезпечена закладами освіти дошкільного і шкільного рівнів. ВПО можуть користуватися і послугами місцевого центру зайнятості.

Крім того, на території громади у вільному доступі для ВПО функціонує Здолбунівський територіальний центр соціального обслуговування. Також діє Університет третього віку (на базі відділення соціально-побутової адаптації

Здолбунівського районного територіального центру соціального обслуговування). На базі Терцентру починає функціонувати і Центр психосоціальної реабілітації: тут працюватимуть три психологині/психологи та один лікар-психіатр.

У Здолбунівській МТГ для забезпечення потреб людей, які постраждали внаслідок війни, зокрема ВПО, активно працює громадський сектор. Це Молодіжний простір Home'Як, ГО «Здолбунівський фізкультурно-оздоровчий реабілітаційний клуб інвалідів “Надія”», Християнська Спілка Молоді (УМСА) Здолбунова, ГО «ЗЕОН», ГО «Жінки в громаді», Рівненська міська організація Товариства Червоного Хреста.

Станом на квітень 2024 року на території громади проживають 687 ВПО, зокрема 176 дітей, 374 людини працездатного віку, 137 пенсіонерів, 39 людей з інвалідністю. 14 ВПО, зокрема 1 дитина з інвалідністю та 5 людей непрацездатного віку живуть у МТП, що розташоване у селі Новосіловки.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Оцінка ефективності та достатності наявних політик і програм у Здолбунівській МТГ; визначення, наскільки політики та програми відповідають потребам ВПО у громаді; виявлення проблемних аспектів і прогалин, невідповідності наявних політик і програм потребам та очікуванням ВПО; пошук шляхів покращення таких політик і програм.

Об'єкт дослідження

Програми та політики, а також система заходів, які спрямовані на надання підтримки, захисту та соціальної адаптації ВПО у Здолбунівській МТГ.

Завдання дослідження

- Проведення аналізу різних програм соціального захисту, що спрямовані на ВПО (з оцінкою ефективності та результативності).
- Вивчення доступності та якості різних видів послуг, які надаються ВПО (житло, медична допомога, освіта, працевлаштування тощо).
- Оцінка рівня доступності інформації про програми та політики соціального захисту для ВПО, їх усвідомлення.
- Визначення проблем і недоліків у програмах та політиках соціального захисту, пропозиція конкретних заходів для вдосконалення.

Під час моніторингового дослідження було здійснено збір первинних даних шляхом проведення аналізу інформації, доступної на офіційному сайті Здолбунівської міської ради, а також подано запит з метою отримання додаткових даних, необхідних для дослідження.

Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту

Аналіз наявних програм і проєктів програм, місцевих НПА на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів

Забезпечення соціальних потреб ВПО — важливий аспект громадського життя. Відповідальність за забезпечення цих потреб лежить на плечах Уряду, місцевої влади та громадських організацій. Рівень забезпечення соціальних потреб ВПО у Здолбунівській громаді може визначатися такими факторами, як доступ до житла, освіти, медичного обслуговування, робочих місць тощо.

У Здолбунівській громаді надаються різноманітні пільги, допомоги та додаткові соціальні гарантії з метою соціального захисту, адаптації та інтеграції ВПО. Тут діють програми та місцеві політики, спрямовані на забезпечення соціальних потреб всіх жителів громади, зокрема ВПО. Загалом у Здолбунівській громаді дотримуються права, враховуються потреби і законні інтереси ВПО.

Провівши аналіз місцевих політик і програм у сфері соціального захисту, доходимо висновку, що ВПО сприймають як повноцінних членів громади без виокремлення їх в окрему категорію, що сприяє їхній інтеграції, самовизначенню та взаємодії з іншими жителями громади.

Підхід без виокремлення дозволяє ефективніше спрямовувати ресурси на потреби громади, а не на конкретні групи її жителів, що може забезпечити досягнення кращих результатів у соціальній сфері.

Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик та програм у сфері соціального захисту

У Здолбунівській громаді діє єдина програма для ВПО — це Програма підтримки внутрішньо переміщених осіб на 2024 рік (затверджена Рішенням Здолбунівської міської ради від 21.12.2023 № 1955). Вона містить низку важливих аспектів, спрямованих на розв'язання проблем та підтримку цієї вразливої групи населення.

Програма спрямована на захист та допомогу ВПО, що є важливим аспектом для забезпечення їхніх прав і потреб. Завдання Програми об'єднують різні аспекти соціальної підтримки (зниження соціальної напруженості, сприяння інтеграції та надання допомоги у створенні належних умов для життєдіяльності тощо). Серед запланованих заходів — проведення роз'яснювальної роботи, організація роботи щодо відновлення документів, надання соціальних послуг та співпраця з різними організаціями.

Взаємодія з міжнародними та громадськими організаціями може забезпечити наявність додаткових ресурсів та підтримку на шляху реалізації Програми.

Важливо продовжувати моніторинг та оцінку виконання цієї Програми для забезпечення досягнення поставлених цілей і задач.

Одна з виявлених дотичних до ВПО проблем громади — відсутність можливості затвердження і реалізації програм, спрямованих на забезпечення тимчасовим і постійним житлом. Під час пікового навантаження на громаду місця компактного поселення розгорталися на базі чинних дитячих садочків, проте наразі вони припинили своє існування. Відсутність житлових програм негативно впливає на інтеграцію ВПО у громаду та вибір Здолбунівської громади для постійного проживання.

Розроблення житлових програм є важливим і доцільним кроком у забезпеченні житлових потреб та покращенні якості життя мешканців Здолбунівської громади, зокрема ВПО.

Найбільш актуальними напрямками реалізації житлових програм у Здолбунівській громаді можуть бути:

1. Будівництво доступного житла.
2. Реконструкція та модернізація наявного житла.
3. Розроблення програм, які надають соціальне житло людям з низьким доходом, безхатченкам, ВПО та іншим людям, які цього потребують.

Серед головних рекомендацій для місцевих органів виконавчої влади та ОМС — створення програми, спрямованої на забезпечення житлом ВПО у Здолбунівській МТГ. Така програма сприятиме розв'язанню житлових проблем ВПО.

Для впровадження програми забезпечення житлом ВПО надаються наступні пропозиції:

- *Аналіз потреб.* Провести аналіз потреб ВПО у житловому секторі, визначити кількість людей, які потребують житла, їхні пріоритети та специфічні потреби.
- *Розроблення стратегії.* Розробити стратегію впровадження програми (критерії відбору, пошук житла, фінансування та механізми соціальної підтримки).
- *Партнерство зі стейкхолдерами.* Встановити партнерство з місцевими органами нерухомості, громадськими організаціями та іншими зацікавленими сторонами для спільного впровадження програми.
- *Фінансування та бюджетування.* Забезпечити достатні фінансові ресурси для реалізації програми (включення необхідних видатків до міського бюджету та пошук додаткових джерел фінансування).
- *Інформаційна кампанія.* Провести інформаційну кампанію серед мешканців громади щодо програми, її цілей, умов участі та переваг для громади.
- *Моніторинг та оцінка.* Здійснювати систематичний моніторинг та оцінку ефективності програми з урахуванням рівня задоволення ВПО, їхньої інтеграції в громаду та інших важливих показників.

Рекомендації

<p>Програма соціального захисту населення Здолбунівської міської територіальної громади та надання пільг окремим категоріям громадян на 2024 рік (затверджена Рішенням Здолбунівської міської ради від 21.12.2023 № 1955, Додаток 8)</p>		
<p>Чинна редакція заходу програми / положення НПА</p>	<p>Запропонована редакція заходу програми / положення НПА</p>	<p>Результат запропонованих змін та/або доповнень</p>
<p>1. Загальні положення (абзац 3) Усі види допомоги, передбачені цим положенням, надаються особам, які зареєстровані або проживають в населених пунктах, які належать до Здолбунівської міської територіальної громади.</p>	<p>1. Загальні положення (абзац 3) Усі види допомоги, передбачені цим положенням, надаються особам, які зареєстровані або проживають у населених пунктах, які належать до Здолбунівської міської територіальної громади, зокрема внутрішньо переміщеним особам.</p>	<p>1. Загальні положення (абзац 3) Усі види допомоги, передбачені цим положенням, надаються особам, які зареєстровані або проживають у населених пунктах, які належать до Здолбунівської міської територіальної громади, зокрема внутрішньо переміщеним особам.</p>
<p>2. Напрямок використання коштів Програми (абзац 1) Напрямами використання коштів Програми є надання одноразової грошової матеріальної допомоги мешканцям громади, в тому числі окремим категоріям громадян, а також тим, які перебувають у скрутних життєвих обставинах.</p>	<p>2. Напрямок використання коштів Програми (абзац 1) Напрямами використання коштів Програми є надання одноразової грошової матеріальної допомоги мешканцям громади, зокрема внутрішньо переміщеним особам, а також тим, які перебувають у скрутних життєвих обставинах.</p>	<p>2. Напрямок використання коштів Програми (абзац 1) Напрямами використання коштів Програми є надання одноразової грошової матеріальної допомоги мешканцям громади, зокрема внутрішньо переміщеним особам, а також тим, які перебувають у скрутних життєвих обставинах.</p>

<p>2.1.2. Надання одноразової грошової матеріальної допомоги на вирішення соціально-побутових проблем</p> <p>Одноразова грошова матеріальна допомога надається мешканцям громади, які залишилися без засобів для існування по незалежним від них обставинам (стихійне лихо, нещасний випадок та інше).</p>	<p>2.1.2. Надання одноразової грошової матеріальної допомоги на вирішення соціально-побутових проблем</p> <p>Одноразова грошова матеріальна допомога надається мешканцям громади, зокрема внутрішньо переміщеним особам, які залишилися без засобів для існування по незалежним від них обставинам (стихійне лихо, нещасний випадок та інше).</p>	<p>2.1.2. Надання одноразової грошової матеріальної допомоги на вирішення соціально-побутових проблем</p> <p>Одноразова грошова матеріальна допомога надається мешканцям громади, зокрема внутрішньо переміщеним особам, які залишилися без засобів для існування по незалежним від них обставинам (стихійне лихо, нещасний випадок та інше).</p>
<p>Програма оздоровлення і відпочинку дітей Здолбунівської міської територіальної громади на 2024 рік (затверджена Рішенням Здолбунівської міської ради від 21.12.2023 № 1955, Додаток 11)</p>		
<p>Чинна редакція заходу програми / положення НПА</p>	<p>Запропонована редакція заходу програми / положення НПА</p>	<p>Результат запропонованих змін та /або доповн</p>
<p>1. Визначення поняття (абзац 9) ...діти, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, — діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування; діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення</p>	<p>1. Визначення поняття (абзац 9) ...діти, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, — діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування; діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення</p>	<p>1. Визначення поняття (абзац 9) ...діти, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, — діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування; діти, один із батьків яких загинув (пропав безвісти) у районі проведення</p>

<p>антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів, а також діти загиблих (померлих) осіб, визначених у частині першій статті 10⁻¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; діти, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва,</p>	<p>антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів, а також діти загиблих (померлих) осіб, визначених у частині першій статті 10⁻¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; діти, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва,</p>	<p>антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних у районі проведення антитерористичних операцій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях, бойових дій чи збройних конфліктів, а також діти загиблих (померлих) осіб, визначених у частині першій статті 10⁻¹ Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; діти, один із батьків яких загинув під час масових акцій громадянського протесту або помер внаслідок поранення, контузії чи каліцтва,</p>
--	--	--

одержаних під час масових акцій громадянського протесту.	одержаних під час масових акцій громадянського протесту, діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи.	одержаних під час масових акцій громадянського протесту, діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи.
--	--	--

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд «Стабілізуєшен Суппорт Сервісез»» у лютому – червні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ «ССС»» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоби слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.t.me/SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/SSS_Ukraine)